

SZAKMAI GYAKORLAT

Két féléves, nappali Képzőművész-tanár és Design- és vizuálisművészet-tanárképzésben részt vevő hallgatókra vonatkozóan

1. A Szakmai gyakorlat két fő részből áll (amelyek egymás után teljesítendőek az alábbi sorrendben):

- 1) a csoportos hospitálás és tanítási gyakorlatból
- 2) az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlatból

2. Felmentés egyik gyakorlatrész alól sem adható.

3. A gyakorlat a PTE gyakorlóiskoláiban, ill. partneriskolákban történik.

4. Minden hallgatónak meg kell ismerkednie mind az alapfokon történő, mind a középfokon történő tanítással. Ez úgy történik, hogy aki a csoportos gyakorlatot általános iskolában tölti az az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlatot középiskolában fogja, és fordítva.

5. Minden hallgatónak foglalkoznia kell a sajátos nevelési igényeket kívánó tanulókkal történő feladatokkal.

6. Nagyon fontos, hogy a vizuális művészeti területeken szakspecifikus tervezési formákkal és nevelési-oktatói folyamatokkal ismerkedjenek meg a hallgatók, mint a projektoktatás, a problémaközpontú oktatás, rajzos tervezési megoldások és mások.

7. A Szakmai gyakorlatot 40 órás munkahéttel kell számolni, amelyből kötelezően heti 20 órát tölt a hallgató az adott intézményben, 20 órát pedig egyéni tevékenységgel (pl: felkészüléssel, tervezéssel, taneszköz készítésével, pedagógiai karitatív tevékenységgel).

8. A szakmai gyakorlat során a hallgató a gyakorlatvezető mentor, a gyakorlatvezető oktatók és a kísérő szemináriumvezető támogatásával készíti el a tanári gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját tanári kompetenciáinak meglétét dokumentáló – portfóliót, amely a szakdolgozat és a tanári képesítő vizsga része. (A dokumentáció is feltétlenül tartalmazza a szakspecifikus sajátosságokat.)

A szakmai gyakorlat fő részei:

- a szaktárgyak tanítása
- hospitálások
- egyéb oktató-nevelő tevékenység
- a tanítást kísérő egyetemi szemináriumokon való részvétel
- a szakmai gyakorlatot biztosító iskola komplex megismerése, bekapcsolódás az iskola életébe,
- tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátása,
- adatgyűjtés, tapasztalatai szakszerű dokumentálása,
- portfólió készítése

9. A hallgató az oktatási intézményben folytatott szakmai gyakorlat feladatait megoldja, dokumentálja, (ön)reflektív értelmezi, elemzi, értékeli.

10. A MK koordinátora a NEPTUN rendszerben meghirdeti a gyakorlatot.

11. A hallgató a tantervi ütemezés szerint felveszi NEPTUN rendszerben a gyakorlatot.

12. A hallgatónak a megbeszéltek szerint (egyeztetve az iskola vezetőjével, a gyakorlatvezetővel a hallgatóval és a gyakorlatot szervezőjével) kell a kijelölt gyakorlatvezető tanárnál jelentkeznie.

13. A gyakorlóiskola, ill. a partneriskola igazgatója / koordinátora összegyűjti az értékeléseket tartalmazó nyomtatványokat, majd aláírva és lepecsételve elküldi a MK titkárságára, az aktuális szorgalmi időszak utolsó napjáig.

A továbbiak részletesebb tájékoztatást adnak a csoportos hospitálás és tanítási gyakorlatról, ill. az egyéni összefüggő szakmai gyakorlatról.

a. A CSOPORTOS HOSPITÁLÁS ÉS TANÍTÁSI GYAKORLAT IRÁNYELVEI

1. A csoportos Hospitálás és tanítási gyakorlat, iskolában, gyakorlatvezető tanár irányításával, az adott szakképzettség területén végzett gyakorlat.
2. Az adott szakképzettség területén végzett csoportos Hospitálás és tanítási gyakorlat ütemezését a vonatkozó tantervek rögzítik.¹
3. A gyakorlat időtartama **40 óra** (2 x heti 20 óra), amely magában foglalja:
 - a *hospitálást*, szükség szerint a *gyakorlatvezető tanár által tartott órák részfeladataiban való közreműködést* (10 óra),
 - az *órák/foglalkozások tervezését és előkészítését* (10 óra),
 - az *órák/foglalkozások megtartását*² (legalább 10 önállóan megtartott óra),
 - az *órák/foglalkozások megbeszélését, reflektálását, elemzését, értékelését* (10 óra).(A gyakorlat keretében végzett egyes tevékenységek megoszlását a gyakorlatvezető tanár – a legalább 10 önállóan megtartott óra kivételével – szükség szerint módosíthatja.)
4. A hallgató ezt a gyakorlatrészt második szemeszter legelején végezi el.
5. A csoportos Hospitálás és tanítási gyakorlat végén a gyakorlatvezető tanár a gyakorló-, ill. partneriskolákhoz előzetesen – a beosztással együtt – kiküldött nyomtatványon értékeli a hallgató munkáját.

b. AZ EGYÉNI (ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI) GYAKORLAT IRÁNYELVEI

1. Az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat megbízott gyakorlatvezető mentor folyamatos irányítása mellett végzett, összefüggő – a képzés utolsó félévében folytatott – egyéni szakmai gyakorlat, mely magában foglalja:
 - a hospitálást,
 - a tanári kompetenciák fejlesztési terve alapján megtervezett tevékenységi háló szerint szakképzettségenként heti 2-3 óra (maximum heti 6 óra) tanítást/foglalkozást,
 - a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.
2. Az egyéni gyakorlat oktatási intézményben töltendő ideje minimum 12 hét.
3. Az egyéni (összefüggő) szakmai gyakorlat részét képezik a kísérő szemináriumok, melyeket a szakképzettségek szerinti módszertan(ok), valamint a pedagógia oktatói hirdetnek.
4. Az egyéni gyakorlat során az oktatási intézményekben elvégzendő feladatok:
 1. Szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek
 2. Szaktárgy tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek
 3. Az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése
5. Az egyéni gyakorlat megkezdésének feltétele a tanári mesterképzés – tanári szakdolgozaton kívüli – minden egyéb követelményének teljesítése, ill. azok teljesítéséhez szükséges kreditek összegyűjtése.
6. A hallgatók egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlatra történő beosztásáról és értesítéséről a MK kari koordinátor gondoskodik.
7. A hallgató részletesen dokumentálja témánként a gyakorlatait, a számára kiadott formai követelmények figyelembe vételével.

Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat tartalma

¹ A Pedagógiai gyakorlat tantárgyban a közösségi pedagógiai gyakorlat kritériumkövetelményként megjelenik.

² A két hetes hospitálás és tanítási gyakorlaton még nem várható el minden esetben, hogy egy-egy teljes órát a tanárjelölt tartson meg. Ez általában csak abban az esetben lehetséges, ha a hallgató már próbálkozott a tanítással korábban és máshol. Itt egy mikrótanítás, vagy egy órának a megtartása is a feladat elvégzésének tekinthető.

1. Szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek	Tevékenység típusa	Heti munkaóra
1.1 Szakterület tanítása a) Heti 2-3 óra tanítás. b) Részletes óravázlatok készítése a megtartandó órákhoz. Az órákat követő önelemzés-önértékelés és gyakorlatvezető mentori megbeszélés. (~4-7 óra óraterv készítése, módszerek kiválasztása, taneszköz készítése; + ~1 óra előzetes megbeszélés a mentorral; 2-3 óra tanítás; + ~1 óra hallgatói önértékelés és megbeszélés a mentorral)	Kötelező	~8–12
1.2 Hospitálás a) 6 óra hospitálás a mentor óráin. b) Hospitálás más szakórákon. c) Jegyzőkönyv készítése 4 látogatott óráról. (Amely a hospitálási összesítőből és a részletes – mentor által hitelesített – naplózásból és a hallgató reflexióiból áll.)	Kötelező	~8–10
1.3 Tanórán kívüli, de a szaktárgy tanításához szorosan kapcsolódó oktatási feladatok a) <i>Tehetség gondozás: szaktárgyi versenyre</i> való felkészítés, <i>személyiségfejlesztés és felzárkóztatás</i> b) <i>Szakkörjellegű, ill. fakultatív foglalkozások</i> hospitálása és levezetése. c) <i>Sajátos nevelési igényű tanulókkal való bánásmód</i> megismerése, részvétel ilyen tanulóval való foglalkozáson. d) <i>Projekt munkában való részvétel.</i> e) Az iskolai szintű <i>szaktárgyi értékelés teljes folyamatában való aktív részvétel.</i>	Választható a d) jelű feladat kötelező	~10–12
2. Szaktárgy tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek	Tevékenység típusa	Heti óraszám
2.1 Osztályfőnöki jellegű tevékenységek: a) Hospitálás osztályfőnöki órán. b) Osztályfőnöki óra tartása. c) Részvétel szülői értekezleten/fogadóórán (a szülői beleegezéssel). d) Ellenőrző, bizonyítványok, törzslap megismerése. e) Részvétel osztályprogramok szervezésében (kirándulás stb.). f) Részvétel osztályprogramokon kísérőtanárként (mozi, kirándulás stb.)	Választható	~5–8
2.2 Iskolai rendezvényeken (min. kettőn) való részvétel, ill. közreműködés azok szervezésében, lebonyolításában a) Versenyek, ünnepélyek, tagozati kiállítások, szaktárgyi versenyek; b) Szakmai tanulmányutak. c) Tantestületi, munkaközösségi értekezletek stb..	Választható	~5–8
2.3 Gyermek egyéni sajátosságainak és problémáinak megismerésére a) Esettanulmány egy kiválasztott tanulóval (a gyermek családi életének, életkörülményeinek megismerése, szociális kapcsolatainak feltárása, tanulmányi fejlődésének nyomon követése, hiányzások figyelemmel kísérése stb.) b) A szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái és gyakorlati tapasztalatai c) Gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megismerése, részletes tájékozódás a gyermekvédelmi munkáról. d) Terepkutatási tevékenység (a már előkészített „minikuttatás”).	Választható	~2–5
3. Az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése	Tevékenység típusa	Heti óraszám
3.1 Az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése a) Az intézmény működését meghatározó legfontosabb törvényi, rendeleti háttér, a fenntartói irányítás és az intézményi belső szabályozás dokumentumainak megismerése. b) Az iskolai dokumentumok (PP, házirend, SZMSZ, Balesetvédelmi szabályzat, stb.) gyakorlati megvalósulása, a bennük megjelenő érték- és normarend, stb. c) Az iskola társadalma, kulturális élete, hagyományok, hagyományteremtés, rítusok, iskolai szolgáltatások (pl. megismerkedés az iskolapszichológussal, diákéletet segítő tanárok, igazgatóhelyettesek, munkaközösség vezetőik stb. munkájával). d) Az intézmény minőségirányítási rendszere. e) Az iskola, a család és a helyi közösségek kapcsolata, az együttműködés formái (iskolaszék, szülői munkaközösség stb.) f) Támogató, segítő rendszerek, szakmák megismerése (nevelési tanácsadó, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus, helyi és regionális szakmai szervezetek stb.)	Választható	~3–5
Összesen		40

KITÖLTENDŐ/BEADANDÓ DOKUMENTUMOK

Az iskola és a mentortanár tölti ki

- **Fogadó nyilatkozat** (a gyakorlat megkezdésének hitelesítése) – az intézményvezetőt kérjük szépen ennek aláírására és lepecsételésére.
- **Személyes értékelő lap** (érdemjegyekkel és szövegesen történő szakvezetői, ill. mentori értékelés – a hallgató pedagógiai és módszertani kompetenciáinak, ezek erősségeinek / gyengeségeinek alapján) – a gyakorlatvezetőt / mentort kérjük ennek körültekintő kitöltésére.
- **Érdemjegy összesítő lap** – kérjük az intézményvezetőt / tagintézmény-vezetőt a gyakorlatvezetőt / mentort, hogy írják alá az összesítőt és lássák el az intézmény pecsétjével is.

A hallgató készíti el és a szakvezető / mentortanár hitelesíti és osztályzattal, valamint szövegesen is értékeli.

- **Hospitálási napló és az alkalmakat összesítő lap**
- **Tanítási gyakorlati napló és az alkalmakat összesítő lap**
- **Tanórán kívüli oktatási feladat napló és az alkalmakat összesítő lap**
- **A szaktárgy tanításán kívüli feladatok napló és az alkalmakat összesítő lap**
- **Az iskola és támogató rendszerének megismerése napló és az alkalmakat összesítő lap**
- **Szakedolgozati portfólió**

Készítette: dr. Bredács Alice, kari megbízott,
megbeszélve a Művészeti Kar „Képzőművész-tanár” és
„Design- és vizuálművészet-tanár” képzésben illetékesekkel

Megjegyzés: A dokumentum a Pécsi Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának 11. számú, tanárképzési melléklete és a képzés akkreditációja alapján készült, valamint figyelembe vette a *Szakmai gyakorlatok a tanári mesterképzésben* című tájékoztató anyagot is.
A részletek pontosítása további megbeszélések tárgyát képezik, a szerzett tapasztalatok alapján.